

Daytoy a nayulog a mensahe nga inted ni Mary Baker Eddy, “Choose Ye” [“Agpilikayo”] isu maysa a sagut nga aggapu iti The Christian Science Board of Directors ti Ti Ina a Simbaan. Ni Mrs. Eddy isu ti Nangsukain ken ti Nangibangon ti Siensia Cristiana, ti mannurat ti Science and Health with Key to the Scriptures, ken Pastor Emeritus ti Ti Ina a Simbaan, Ti Umuna a Simbaan ti Cristo, Sientista, iti Boston, Massachusetts, U.S.A. Iti tawen 2014, naimbita ti familia ti simbaan ti Cristiano Sientipiko iti entero a lubong tapno adalen ken utoben ti “Agpilikayo” a mensahe, a kas met ti sarita a: “Ni Jesus inbangonna ti simbaanna ken inmantenerna ti misionna iti maysa a naespirituan a pundasion ti mangngagas-ti-Cristo” (Science and Health with Key to the Scriptures, p.136).

The First Church of Christ, Scientist, and Miscellany, panid 3-6

Daytoy a kayulogan iladawanna dagiti kasayaatan a regget ingga ita iti maysa a kayulogan iti artikulo “Agpilikayo” iti The First Church of Christ, Scientist, and Miscellany (p. 3) ni Mary Baker Eddy. Uray saan pay a naamiris iti sibubukel daytoy a kayulogan, maar-aramid a magundawayanyo daytoy tapno suportaran ti panagpatuloy ti panagdakkal iti naespirituan dagiti agsasao ti lengguahe, ken ipakaam-mo ti Siensia Cristiana iti maysa a nalawlaw a gimong.

“Choose Ye”

MESSAGE FROM MARY BAKER EDDY ON THE OCCASION OF THE DEDICATION OF THE EXTENSION OF THE MOTHER CHURCH OF CHRIST, SCIENTIST, JUNE 10, 1906

MY BELOVED BRETHREN: — The divine might of Truth demands well-doing in order to demonstrate truth, and this not alone in accord with human desire but with spiritual power. St. John writes: “Blessed are they that do His commandments, that they may have right to the tree of life, and may enter in through the gates into the city.” The sear leaves of faith without works, scattered abroad in Zion’s waste places, appeal to reformers, “Show me thy faith by thy works.”

Christian Science is not a dweller apart in royal solitude; it is not a law of matter, nor a transcendentalism that heals only the sick. This Science is a law of divine Mind, a persuasive animus, an unerring impetus, an ever-present help. Its presence is felt, for it acts and acts wisely, always unfolding the highway of hope, faith, understanding. It is the higher criticism, the higher hope; and its effect on man is mainly this — that the good which has come into his life, examination compels him to think genuine, whoever did it. A Christian Scientist verifies his calling. *Choose ye!*

“Agpilikayo”

MENSAHE NGA AGGAPU KEN NI MARY BAKER EDDY ITI OKASION ITI PANNAKAIDATON ITI SANGA ITI TI INA A SIMBAAN, TI UMUNA A SIMBAAN TI CRISTO, SIEN TIPIKO, JUNIO 10, 1906.

DUNGDUNGOEK A KAKABSAT:—Ti nasantoan a pannakabalin ti Kinapudno napinget a dawatenna ti naimbag nga aramid tapno ipakitana ti kinapudno, ket daytoy saan laeng a mayannugot iti nataoan a tarigagay no di ket ti naespirituan a pannakabalin. Ni San Juan insuratna: “Bendito dagidiay nga agaramid kadagiti bilinna, tapno adda kalinteganda nga aglak-am iti kayo ti biag, ken tapno mabalinda a sumrek kadagiti ruangan ti ciudad.” Dagiti nagango a bulbulong ti panamati nga awan dagiti aramid, a naiwaras iti nalawa a langalang a luglugar ti Sion, agkiddaw kadagiti managpasayaat, “Ipakitam kaniak ti panamati, babaen dagiti ar-aramidmo.”

Ti Siensia Cristiana isu saan a maysa a bumalay nga adayo iti naarian nga agmaymaysa; isu saan a maysa a linteg ti materia, wenna maysa a kinarimbaw a pasalun-atenna laeng dagiti masakit. Daytoy a Siensia isu maysa a linteg ti nasantoan nga Isip, maysa a naammuyot a mangpakired, maysa a di agbidbid-dut a siglat, maysa nga agnanayon a sia-adda a tulong. Marikna ti kinaaddana, gapu ta agtignay, ken agtignay iti nasirib, a kananayon a bukbukradenna ti nalawa a kalsada ti namnama, ti panamati, ken ti pannakaawat. Isu ti nangatngato a dumillaw, ti nangatngato a namnama; ken ti epektona iti tao umuna isu daytoy—a ti naimbag a nakaumay iti biagna, ti panagsukimat pilitenna isu nga agpanunot a sipupudno, siasinoman ti nangaramid daytoy. Ti maysa a Cristiano Sientipiko pasingkedanna ti pannakayabna. *Agpilikayo!*

When, by losing his faith in matter and sin, one finds the spirit of Truth, then he practises the Golden Rule spontaneously; and obedience to this rule spiritualizes man, for the world's *nolens volens* cannot enthrall it. Lust, dishonesty, sin, disable the student; they preclude the practice or efficient teaching of Christian Science, the truth of man's being. The Scripture reads: "He that taketh not his cross, and followeth after me, is not worthy of me." On this basis, how many are following the Way-shower? We follow Truth only as we follow truly, meekly, patiently, spiritually, blessing saint and sinner with the leaven of divine Love which woman has put into Christendom and medicine.

A genuine Christian Scientist loves Protestant and Catholic, D.D. and M.D., — loves all who love God, good; and he loves his enemies. It will be found that, instead of opposing, such an individual subserves the interests of both medical faculty and Christianity, and they thrive together, learning that Mind-power is good will towards men. Thus unfolding the true metal in character, the iron in human nature rusts away; honesty and justice characterize the seeker and finder of Christian Science.

The pride of place or power is the prince of this world that hath nothing in Christ. Our great Master said: "Except ye . . . become as little children, ye shall not enter into the kingdom of heaven," — the reign of righteousness, the glory of good, healing the sick and saving the sinner. The height of my hope must remain. Glory be to Thee, Thou God most high and nigh.

Whatever is not divinely natural and demonstrably true, in ethics, philosophy, or religion, is not of God but originates in the minds of mortals. It is the Adam-dream according to the Scriptural allegory, in which

Inton, babaen ti panagpukaw ti panamatina iti materia ken ti basol, ti maysa masarakanna ti espiritu ti Kinapudno, kalpasanna aramatenna ti Nabalitokan nga Alagaden iti nadagdagus; ket ti panagtulnog iti daytoy nga alagaden maespirituan ti tao, gapu ta ti *nolens volens* ti lubong saanna a mabalin a kayawan daytoy. Ti tarigagay ti lasag, ti naulbod, ti basol, aramidenda nga awanan gaway ti agad-adal; tippedenda ti pannakaaramat wenna ti nasamay a panangisuro ti Siensia Cristiana, ti kinapudno ti panagbibig ti tao. Iti Eskriptura mabasatayo: "Ket ti di mangibaklay ti krusna, ket sumurot kaniak, isu saan a maikari kaniak." Iti daytoy a pakaibasaran, mano ti sumursurot ti Mangitudo ti Dalan? Sumurottayo ti Kinapudno laeng kas sumurottayo iti sipupudno, iti naemma, iti naanus, iti naespirituan, a benbendisioan ti santo ken managbasol iti lebadura ti nasantoan nga Ayat nga inkabil ti babai iti Kinacristiano ken iti medisina.

Ti genyuin a Cristiano Sientipiko ayatenna ti Protestante ken Katoliko, D.D. ken M.D.—ayatenna amin a mangayat ti Dios, ti naimbag; ken ayatenna dagiti kabusorna. Masarakanto nga, imbes a sumupiat, ti kasta a tao serbianna dagiti interes iti agpada ti mangisursuro ti medisina ken ti Kinacristiano, ken agkakaduada nga ad-adalenda a ti Pannakabalin-ti-Isip isu nasayaat a pagayatan nga agturong kadagiti tattao. Iti kasta bukburadenna ti pudno a metal nga adda iti ugali, ti landok iti nataoan a kababalin aglati nga umawan; ti napudno, ken ti kinahustisia, pakaidumaanda ti agbirbirok ken ti masarakan ti Siensia Cristiana.

Ti pannakel ti puesto wenna iti pannakabalin isu ti prinsipio iti daytoy a lubong nga awan pulos iti Cristo. Ti natan-ok a Mangisursurotayo kunana: ". . . a no dikayto . . . agbalin a kas la ub-ubbing, dikayto sumrek iti pagarian ti langit,"—ti turay ti kalinteg, ti gloria ti naimbag, a pasalun-atenna ti masakit ken mangispal ti managbasol. Ti kinangato ti namnamak nasken nga agtalinaed. Adda kenka ti Gloria—Sika a Dios a kangatuan ken asideg.

Ti uray ania a di gagangay iti nasantoan ken di mabalin a maipakita a pudno, iti etika, iti pilosopia, wenna iti relihion, isu saan a naggapu iti Dios no di ket nagtaud kadagiti is-isip dagiti mortal. Isu ti tagtagainep-ni-Adan a mayannugot iti alegoria iti Eskriptura, nga iti daytoy naipagarup a ti tao nagrugi

man is supposed to start from dust and woman to be the outcome of man's rib, — marriage synonymous with legalized lust, and the offspring of sense the murderers of their brothers!

Wholly apart from this mortal dream, this illusion and delusion of sense, Christian Science comes to reveal man as God's image, His idea, coexistent with Him — God giving all and man having all that God gives. Whence, then, came the creation of matter, sin, and death, mortal pride and power, prestige or privilege? The First Commandment of the Hebrew Decalogue, "Thou shalt have no other gods before me," and the Golden Rule are the all-in-all of Christian Science. They are the spiritual idealism and realism which, when realized, constitute a Christian Scientist, heal the sick, reform the sinner, and rob the grave of its victory. The spiritual understanding which demonstrates Christian Science, enables the devout Scientist to worship, not an unknown God, but Him whom, understanding even in part, he continues to love more and to serve better.

Beloved, I am not with you *in propria persona* at this memorable dedication and communion season, but I am with you "in spirit and in truth," lovingly thanking your generosity and fidelity, and saying virtually what the prophet said: Continue to choose whom ye will serve.

Forgetting the Golden Rule and indulging sin, men cannot serve God; they cannot demonstrate the omnipotence of divine Mind that heals the sick and the sinner. Human will may mesmerize and mislead man; divine wisdom, never. Indulging deceit is like the defendant arguing for the plaintiff in favor of a decision which the defendant knows will be turned against himself.

iti tapuk ken ti babai isu ti bunga ti paragpag ti lalaki,—ti panagasawa nga agpada ti kaipapanan iti naikalintegán a tarigagay ti lasag, ken ti putot ti panangilasin dagiti mamapatay kadagidi kakabsatda a lalaki!

Iti pakaidagupan a naisina iti daytoy a mortal a tagtagainep, daytoy nga allilaw ken kinaulbod dagiti pagrikrikna, umay ti Siensia Cristiana nga iparangarangna ti tao a kas ladawan ti Dios, ti kapanunotanna, nga agsabay nga agbibigag Kenkuana—ti Dios a mangmangted amin ken ti tao ad-addaan amin nga ited ti Dios. Sadino, ngarud, nga immay ti naparsua ti materia, ti basol, ken ti pannakatay, ti mortal a pannakkel ken ti panna-kabalin, ti pannakaidaydayaw wenna ti pribilehio? Ti Umuna a Bilin iti Dekalogo ti Hebreo, "Awan tagikuaen dagiti sabali a didiosen iti sangok," ken ti Nabalitokan nga Alagaden isuda dagiti amin-amin iti amin ti Siensia Cristiana. Isuda dagiti na-espíritu a pagulidanan ken ti kinaagpayso, nga inton mamutektekan, buklanda ti maysa a Cristiano Sientipiko, pasalun-aten ti masakit, pabaruen ti managbasol, ken takawen ti tanem iti balligina. Ti naespíritu a pannakaawat nga ipakitana ti Siensia Cristiana, ikkanna ti gaway iti napasnek a Sientista tapno dayawenna, iti saan a maysa a di maammuan a Dios, no di ket Kenkuana nga, iti pannakaawat uray iti paset laeng, isu ituloyna nga agayat ti ad-adu, ken agserbi iti nasaysayaat.

Dungdungoek, saannak nga adda kadakayo *in propria persona* iti daytoy di malipatan ti panna-kaidaton ken ti panawen ti komunyón; ngem ad-daak iti abayyo "iti espíritu ken iti kinapudno," iti panagyaman iti naayat ti kinamanangaasiyo ken iti kinatalekyo, a kunkunaek iti kinapudno nga insao ti profeta: Ituloyyo nga agpili no asino ti serbianyo.

Ti panaglipat ti Nabalitokan nga Alagaden ken panagbus-oy iti basol, dagiti tao saanda a mabalin nga agserbi ti Dios; saanda a mabalin nga ipakita ti amin-amin a bileg, ti nasantoan nga Isip a mangpasalun-at ti masakit ken ti managbasol. Ti nataoan a pagayatan mabalinna a kayawan ken yaw-awan ti tao; ti nasantoan a kinasirib, di kaanomán. Ti panagbus-oy iti allilaw isu kasla ti naidarum nga agrasason para iti nangidarum iti pabor ti maysa a pangngeddeng nga ammo ti naidarum a mabaliktad daytoy a maibusor iti mismo a bagina.

We cannot serve two masters. Do we love God supremely? Are we honest, just, faithful? Are we true to ourselves? “God is not mocked: for whatsoever a man soweth, that shall he also reap.” To abide in our unselfed better self is to be done forever with the sins of the flesh, the wrongs of human life, the tempter and temptation, the smile and deceit of damnation. When we have overcome sin in all its forms, men may revile us and despitely use us, and we shall rejoice, “for great is [our] reward in heaven.”

You have dexterously and wisely provided for The Mother Church of Christ, Scientist, a magnificent temple wherein to enter and pray. Greatly impressed and encouraged thereby, deeply do I thank you for this proof of your progress, unity, and love. The modest edifice of The Mother Church of Christ, Scientist, began with the cross; its excelsior extension is the crown. The room of your Leader remains in the beginning of this edifice, evidencing the praise of babes and the word which proceedeth out of the mouth of God. Its crowning ultimate rises to a mental monument, a superstructure high above the work of men’s hands, even the outcome of their hearts, giving to the material a spiritual significance — the speed, beauty, and achievements of goodness. Methinks this church is the one edifice on earth which most prefigures self-abnegation, hope, faith; love catching a glimpse of glory.

Saantayo a mabalin nga agserbi ti dua nga ammo. Ayatentayo aya ti Dios iti kangatuan? Napudnotayo aya, nahustisia, natalek? Napudnotayo aya kadatayo a mismo? “Ti Dios saan a mauyaw; ta ti ania nga imulanto ti maysa a tao, apitennanto met.” Ti agta-eng iti di pangpangruna ti nasaysayaat a bagitayo, isu paggibusanna iti awan inggana dagiti basol ti lasag, dagiti biddut ti nataoan a biag, ti agsulisog ken ti sulisog, ti isem ken ti allilaw ti mangilunod. Inton maparmektayo ti basol iti amin a langana, mabalin a dagiti tao laisendatayo ken umsiennatayo ket agrag-otayo, “ta dakkel ti gunggona[tayo] sadi langit.”

Iti nasanay ken iti nainsiriban, intedmo ti kasapulan para iti Ina a Simbaan ti Cristo, Sientipiko, ti maysa a narimbaw a templo sadiay a sumrek ken agkararag. Naseknan unay ken napasiglat, a gapu iti dayta, iti nauneg agyamanak kenka gapu iti daytoy a pammaneknek iti panagprogresoyo, panagkaykaysa, ken ayat. Ti naemma a naibangon ti Ti Ina a Simbaan ti Cristo, Sientipiko, nagrugi iti krus; ti naisangayan a sanga isu ti balangat. Ti kuarto ti Panguloyo agtalinaed iti panagrugi iti daytoy a naibangon, a paneknekanna ti dayaw dagiti maladaga ken ti sao a tumaud iti ngiwat ti Dios. Ti ungtu a panagbalangantna ngumato nga agturong iti mangpalagip iti isip, maysa a naisangayan a naibangon iti ngatoen unay iti trabaho nga inaramid dagiti im-ima dagiti tattao, kayatna a sawen, isu ti bunga dagiti puspusoda, a mangmangted iti material ti maysa a naespirituan a kaipapanan—ti kinapardas, ti kinapintas, ken dagiti ginaw-at ti kinaimbag. Panunotek a daytoy a simbaan isu ti maysa a naibangon iti rabaw ti daga nga iti kasayaatan inladawan idi kasakbayan ti panaglibak ti bagi, ti namnama, ti panamati; ti ayat a sippawenna ti maysa a taldiap ti gloria.

© 2014 The Christian Science Board of Directors

Ti napagpaadu adda pammalubos manipud iti Christian Science Board of Directors

Mabalin a ma-photocopy daytoy nga artikulo ingga 100 kopia ken ibingay kadagiti sabali nga awan bayad, nupay no kasta awan dagiti masukatan.

Tapno maaramidan daytoy para iti sabali a pangusaren, dumawatkayo ti pammalubos babaen ti panag-contact-yo ti copyright@csp.com.

Naadaw dagiti sasao iti Biblia iti Ti Biblia (Ilocano)

© 1982, nga inwarnak ti Philippine Bible Society, Manila, Philippines.